

Referenties en links uit het boek 'In iedere roker zit een stopper'

Sylvia Heddema, Robert van de Graaf, Miriam de Kleijn en Esther Croes.

Hoofdstuk 1 - Elke zorgverlener heeft een rol in het stopproces

- Website met alle informatie voor de stopper www.ikstopnu.nl
- [Trimbos-instituut, Utrecht & WODC. \(2022\) Nationale Drug Monitor. Tabak 12.6 Ziekte en sterfte - Nationale Drug Monitor.](#)
- Omrekenhulp om blootstelling uit te rekenen in pakjaren <https://www.smokingpackyears.com/>
- Reep-van den Berg CMM, Harteloh PPM, Croes EA. Doodsoorzaak no 1 bij jonge Nederlanders: de sigaret. Ned Tijdschr Geneeskd;2017;161:D1991
- [Croes E, Verdurmen J, Monshouwer K, Ter Weijde W. Factsheet meerroken. Trimbos Instituut, Utrecht 2015.](#)
- [Scheffers-van Schayck T, Thissen V, de Josselin de Jong S, van der Houwen C, Smith S, Steegers-Theunissen R. \(2021\) Factsheet Rookvrij Zwanger worden. Trimbos-instituut, Utrecht.](#)
- Wagijo MA, Sheikh A, Duijts L, Been JV. Reducing tobacco smoking and smoke exposure to prevent preterm birth and its complications. Paediatr Respir Rev. 2017;22:3-10.
- <https://www.rookvrijezorg.com/nieuws/rechter-stelt-werkgever-aansprakelijk-voor-copd-door-meerroken>
- Bertone ER, Snyder LA, Moore AS. Environmental tobacco smoke and risk of malignant lymphoma in pet cats. Am J Epidemiol. 2002;156:268-73.
- [Bommelé J, Kleinjan M, van Laar M. \(2016\) Notitie Zien roken doet roken. Trimbos-instituut, Utrecht.](#)
- Van de Graaf R, Kuitert M, Anthonio G. In: De Vries M, De Weijer T. red. Handboek Leefstijlgeneskunde. 1e druk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2020: 171-190.
- U.S. Department of Health and Human Services. The health consequences of smoking: a report of the Surgeon General. The Journal of the Maine Medical Association, 1988
- [van Aerde M, Croes E.A., Willemsen M. \(2020\) . Notitie Roken is een verslaving. Trimbos-instituut, Utrecht.](#)
- Meijer E, Gebhardt WA, Dijkstra A, Willemsen MC, Van Laar C. Quitting smoking: The importance of non-smoker identity in predicting smoking behaviour and responses to a smoking ban. Psychol Health. 2015;30:1387-409.
- [De richtlijn 'Behandeling Tabaksverslaving en Stoppen met Roken Ondersteuning en de zorgstandaard Tabaksverslaving](#)
- [Pauwels CGGM, Bakker-‘t Hart IME, Hegger I, Bil W, Bos PMJ, Talhout R. Nicotineproducten zonder tabak voor recreatief gebruik. RIVM Bilthoven, 2021.](#)
- [Korte film over verslaving. Trimbos-instituut.](#)
- [Willemse E, van Aerde M, Willemsen M, van Westen-Lagerweij N, Troelstra S. \(2021\) Factsheet Stoppen met rokenzorg in de huisartsenpraktijk. Trimbos-instituut, Utrecht.](#)
- Meijer E, Chavannes N.H. Lacking willpower? A latent class analysis of healthcare providers' perceptions of smokers' responsibility for smoking. Patient Educ Couns. 2021;104:620-626.
- Burger D.M. Invloed van roken op farmacokinetiek van medicijnen. Ned Tijdschr Geneeskd. 2017;161:D939
- <https://www.trimbos.nl/kennis/gevolgen-van-roken/>
- Van de Graaf R, Kuitert M. De rol van de zorgprofessional. In: Cahn W., Deenik, J., Vermeulen, J.M. red. Leefstijlpsychiatrie. 1e dr. Houten: Bohn Stafleu van Loghum: 2022. p 333-360.

- [Bommelé J, Willemse M. \(2021\) Kerncijfers roken 2020. Trimbos-instituut, Utrecht.](#)
- Heddema S. Gun ieder kind een rookvrije start. Harderwijk, Wedding BV; 2016.

Hoofdstuk 2 - Geef een stopadvies

- [Een filmpje van het Trimbos-instituut met hulpverleners die een korte duidelijk vraag stellen over roken.](#)
- [Meeroken - ROKENinfo.nl](#)
- [Croes E, Verdurmen J, Monshouwer K, Ter Weijde W. Factsheet meeroken. Trimbos Instituut, Utrecht 2015](#)
- [Iemand helpen bij stoppen met roken - 7 handige tips - Ikstopnu.nl](#)
- [Verdurmen J, Monshouwer K, Laar M. Factsheet Continu Onderzoek Rookgewoonten. Utrecht, Trimbos-instituut 2015.](#)
- <https://stoptober.nl/>
- Shah LM, King AC, Basu A, et al. Effect of clinician advice and patient preparedness to quit on subsequent quit attempts in hospitalized smokers. *J Hosp Med.* 2010;5(1):26-32. doi:10.1002/jhm.536
- Kastaun S, Viechtbauer W, Leve V, et al. Quit attempts and tobacco abstinence in primary care patients : follow-up of a pragmatic , two-arm cluster randomised controlled trial on brief stop-smoking advice – ABC versus 5As. *Eur Respir J.* 2021;7(3):1-10. doi:10.1183/23120541.00224-2021
- Stead LF, Buitrago D, Preciado N, Sanchez G, Hartmann-Boyce J, Lancaster T. Physician advice for smoking cessation. *Cochrane Database Syst Rev.* 2013;2017(12). doi:10.1002/14651858.CD000165.pub4
- Rice VH, Heath L, Livingstone-Banks J, Hartmann-Boyce J. Nursing interventions for smoking cessation. *Cochrane Database Syst Rev.* 2017;2017(12). doi:10.1002/14651858.CD001188.pub5
- [Meijer, E., van der Kleij, R.M.J.J., Chavannes, N.H. \(2019\). Facilitating smoking cessation in patients who smoke: a large-scale cross-sectional comparison of fourteen groups of healthcare providers. BMC Health Serv Res. 2019;19:750.](#)
- [Hummel K, Nagelhout GE, Fong GT, et al. Quitting activity and use of cessation assistance reported by smokers in eight European countries : Findings from the EUREST-PLUS ITC Europe Surveys. Tob Induc Dis. 2018;16:1-17.](#)
- [Wang MP, Suen YN, Li WHC, et al. \(2017\). Intervention with brief cessation advice plus active referral for proactively recruited community smokers: A pragmatic cluster randomized clinical trial. JAMA Intern Med. 2017;177\(12\):1790-1797](#)
- [E-learning over het geven van een stoppen-met-rokenadvies](#)
- [Hulp bij stoppen met roken - Vind hulp bij jou in de buurt - Ikstopnu.nl](#)
- Van de Graaf RC, van Schayck OCP. Mensen helpen bij stoppen met roken. Effectiviteit en veiligheid van interventies. *Ned Tijdschr Geneeskd.* 2017;161:D1131
- [Nederland stopt met roken. Pauline Dekker en Wanda de Kanter. 2008, Amsterdam.](#)
- [Zo stop je met roken – de gouden formule. Robert West. Amsterdam.](#)
- [De opluchting. Jan Geurtz. 1998, Amsterdam.](#)
- [Stoppen met roken. Allen Carr. 2018, Amsterdam.](#)
- <https://www.ikstopnu.nl/stoppen-met-roken-vergoeding/>
- [Het Kwaliteitsregister van Stoppen-met-Rokenbegeleiders](#)
- [Stoppen-met-roken-zorg - Rookvrije Zorg](#)
- <https://www.ikstopnu.nl/rookvrijeouders/>
- <https://www.ikstopnu.nl>

- [Stoppen met roken apps: dit zijn 4 van de beste apps! - Ikstopnu.nl](#)
- [Stoppen met Roken? Dit moet je écht weten voor je stopt - Ikstopnu.nl](#)
- [Stopmail: de beste tips en adviezen tijdens het stoppen - Ikstopnu.nl](#)
- [Informatie over Stoptober – Ikstopnu.nl](#)
- [Nicotinepleisters - Pleisters helpen je stoppen met roken - Ikstopnu.nl](#)
- [De Flockhardt tabel - medicatie die effect heeft op het cytochroom P450-enzymstelsel.](#)
- [De toolkit Rookvrije Zorg](#)
- [Stoppen met roken voor iedereen - Pharos](#)
- [Begrijpelijke informatie over stoppen met roken - Steffie](#)
- [Fimpje 1, over het voorbereiden om te stoppen met roken](#)
- [Fimpje 2, over het stoppen met roken zelf](#)
- [Fimpje 3, over hulpmiddelen bij het stoppen met roken](#)
- [E-learning Rookvrije Ouders - Trimbos-instituut](#)
- [De e-learning begrijpelijk communiceren - Trimbos-instituut](#)
- [De kaartenset/ workshop Roken besproken](#)

Hoofdstuk 3 - Blijf betrokken

- Heddema S. Gun ieder kind een rookvrije start. Harderwijk, Wedding BV; 2016
- [Afkickverschijnselen roken - Wat kan je verwachten? - Ikstopnu.nl](#)
- [Burger DM. Invloed van roken op farmacokinetiek van medicijnen. Ned Tijdschr Geneeskd. 2017;161:D939](#)
- [Tips voor afleiding bij stoppen met roken - Ikstopnu.nl](#)
- [Sporten helpt bij het stoppen met roken - Ikstopnu.nl](#)

Hoofdstuk 4 - Stoppen met roken begeleiding: maak er gebruik van!

- [Zorgpad stoppen met roken](#)
- [Hulp in de buurt – Ikstopnu.nl](#)
- <https://www.ikstopnu.nl/rookvrijeouders/>
- [Digitaal platform Stoppen met Roken voor zorgprofessionals](#)
- www.farmacotherapeutischkompas.nl.
- <https://www.trimbos.nl/aanbod/webwinkel/pm0293-praktijkadvies-gebruik-nicotinevervangende-middelen-in-de-zwangerschap/>
- www.rookvrijezorg.com
- Fysiotherapeuten [Chronisch ZorgNet](#)
- [Apotheek Pillen en praten](#) is actief op het gebied van stoppen-met-rokenbegeleiding.
- [GGD-en die stoppen-met-rokenbegeleiding aanbieden.](#)
- Aanbieders van [geestelijke gezondheidszorg](#), [thuiszorgorganisaties](#) en werkgevers die stoppen met roken begeleiding aanbieden.
- Er zijn lokale initiatieven vanuit de sportwereld waarbij [stoppen met roken wordt gecombineerd met bewegen](#) en in ‘[wijkchallenges](#)’ worden rokers gestimuleerd om te stoppen en toegeleid naar begeleiding.
- [Nationaal Preventieakkoord](#)
- [De Rookvrije Generatie.](#)
- [Informatiekaart aanspraak en bekostiging NZA](#)
- <https://www.ikstopnu.nl/stoppen-met-roken-vergoeding/>.

Hoofdstuk 5 - Op weg naar een rookvrij Nederland!

- Van de Graaf R, Kuitert M. De rol van de zorgprofessional. In: Cahn W., Deenik, J., Vermeulen, J.M. red. Leefstijlpsychiatrie. 1^e dr. Hfdst .. Houten: Bohn Stafleu van Loghum: 2022. p 333-360.
- [Assendelft P, van de Graaf R. Ongezonde leefstijl is gedrag en gedrag is taai. Een dwars maar realistische gezichtspunt. In: Voorzorg, perspectieven op preventie. Coincide, Amsterdam, 2019](#)
- Alliantie Nederland Rookvrij. Draagvlak onderzoek 2019
<https://gezondheidsfondsenvoorrookvrij.nl/nieuws/driekwart-nederlanders-pleit-voor-actief-rookvrij-beleid/>
- www.tobaccofreehealthcare.org
- www.ikstopnu.nl
- www.rokeninfo.nl
- www.trimbos.nl/kennis/roken-tabak
- [Troelstra SA, Kunst AE, Harting J. "Like you are fooling yourself": how the "Stoptober" temporary abstinence campaign supports Dutch smokers attempting to quit. BMC Public Health. 2019; 19: 522.](#)
- www.ikstopnu.nl/stoptober
- [Nagelhout G, Willemsen M, van den Putte B, Crone M, de Vries H. Evaluatie 'in iedere roker zit een stopper' campagne: tweede nameting. International Tobacco Control \(ITC\) policy evaluation, 2009.](#)
- www.puurrookvrij.nl
- [Toolkit PUUR voor profs - Trimbos-instituut](#)
- [Website van de Taskforce Rookvrije Start](#)
- [Praktijkadvies gebruik nicotine vervangende middelen in de zwangerschap](#)
- [Rookvrije ouders](#)
- <https://www.ikstopnu.nl/rookvrijeouders/>
- [Beeldverhalen voor rokende \(aanstaande\) ouders met beperkte gezondheidsvaardigheden](#)
- <https://rookvrijestart.rokeninfo.nl/toolkit>
- [Medisch contact 2016 Verslavingsarts Robert van de Graaf 'ik wil instellingen rookvrij maken'.](#)
- [Rijksoverheid 2018. Nationaal Preventieakkoord](#)
- www.rookvrijezorg.com
- Boderie NW, Breunis LJ, Biney I, Borsboom J, Ter Braake JG, Koolen L, de Kroon MLA, Been JV. Smokers' responses to being addressed when smoking in an outdoor voluntary smoke-free zone: An observational study. Tob Prev Cessat. 2021 20;7:65
- [Wat doet het RIVM op gebied van tabak en roken? | RIVM](#)
- <https://www.rivm.nl/tabak/producten/wat-zit-er-in-een-sigaret>
- <https://www.rivm.nl/tabak/welke-rol-heeft-rivm-internationaal>
- [Nederlands Netwerk voor Tabaksonderzoek](#)
- <https://www.trimbos.nl/kennis/cijfers/roken/>
- [Nationale Drug Monitor](#)
- [De webwinkel van het Trimbos-instituut](#)
- [E-learning Het stoppen-met-rokenadvies. Hoe geef ik dat? - Trimbos-instituut .](#)
- <https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/nieuwe-e-learning-hoe-geef-je-advies-om-te-stoppen-met-roken/>

- [Het platform stoppen met roken voor zorgprofessionals](#)
- <https://ivo.nl/>
- <https://www.partnershipstoppenmetroken.nl/>
- [Het kwaliteitsregister voor stoppen-met-rokencoaches](#)
- [De richtlijn 'Behandeling van tabaksverslaving en stoppen met rokenondersteuning' en de Zorgstandaard 'Tabaksverslaving'](#)
- [NVAB Wegwijzer Rookvrije Organisatie](#)
- [De gezondheidsfondsen voor Rookvrij](#)
- [Samen op weg naar een Rookvrije Generatie](#)
- [Netwerk Nederland Rookvrij](#)
- [Huisarts wil Friese Ureterp rookvrij maken. Medisch contact, 25 mei 2016.](#)
- [Stichting Rookpreventie Jeugd](#)
- [Tabaknee.nl](#)
- [Clean Air Nederland](#)
- [Pharos: een rookvrije omgeving en stoppen met roken voor iedereen](#)
- [Handvaten voor het bieden van goede stoppen-met-rokenzorg in de wijk](#)

Hoofdstuk 6 - Wat houd je nog tegen?

- Van de Graaf R, Kuitert M. De rol van de zorgprofessional. In: Cahn W., Deenik, J., Vermeulen, J.M. red. Leefstijlpsychiatrie. 1^e dr. Houten: Bohn Stafleu van Loghum: 2022. p 333-360.
- [Reep vd Bergh CMM, Harteloh PPM, Croes EA. Doodsoorzaak nr. 1 bij jonge Nederlanders: de sigaret. Ned Tijdschr Geneeskd. 2017;161:D1991](#)